

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра економічної теорії, менеджменту і адміністрування

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ
Обов'язкова

Освітньо-професійна програма Менеджмент організацій і адміністрування

Спеціальність 073 Менеджмент

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет: економічний

Мова навчання: українська

Розробники: к.е.н., доцент Терлецька Юлія Олегівна

Профайл викладача <http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-menedzhmentu-ekonomichnoyi-teo/kolektyv-kafedry/terletska-yuliya-olegivna>

Контактний тел. 52-65-51

E-mail: y.terlecka@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1811>.

Консультації Вівторок з 13.00 до 15.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Теорія організації» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент галузі знань 07 «Управління і адміністрування».

Головним завданням вивчення теорії організації, як наукової дисципліни, є набуття комплексу знань щодо проектування та корегування організаційних систем, регулювання та управління ними в умовах постійно змінюваного середовища.

Важливість формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців з менеджменту визначається специфікою їхніх професійних обов'язків, володіння сучасними знаннями і навичками проектування організаційних структур управління, адекватним завданням раціонального використання ресурсів організації, володіння системного бачення всіх організаційних процесів, що створює необхідні передумови для прийняття рішень і здійснення господарської діяльності в умовах мінливого ринкового середовища.

2. Мета навчальної дисципліни: формування сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій..

3. Пререквізити. З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити до початку вивчення курсу «Теорія організації» такі предмети: «Економічна теорія», Менеджмент».

4. Результати навчання:

Загальні компетентності:

ЗКЗ. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 13. Розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК 18. Здатність підтримувати високий рівень організаційної культури та надійну репутацію організації в ринковому середовищі.

Програмні результати навчання:

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма – год.						Заочна форма – год.					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальна теорія організації												
Тема 1. Методологічні засади теорії організації	19,5	4	4	-	-	11,5	19,5	1	1	-	-	17,5
Тема 2. Основні організаційні теорії та моделі	19,5	4	4	-	-	11,5	19,5	1	1	-	-	17,5
Тема 3. Організація як система	19	4	4	-	-	11	19,5	1	1	-	-	17,5
Тема 4. Організація як соціум	17	3	3	-	-	11	19,5	1	1	-	-	17,5
Разом за змістовим модулем 1	75	15	15	-	-	45	78	4	4	-	-	70
Змістовий модуль 2. Створення ефективної організації												
Тема 5. Організаційний процес. Самоорганізація	19,5	4	4	-	-	11,5	18	1	1	-	-	16
Тема 6. Зовнішнє та внутрішнє середовище організації	19,5	4	4	-	-	11,5	18	1	1	-	-	16
Тема 7. Організаційне проектування	19	4	4	-	-	11	18	1	1	-	-	16
Тема 8. Культура організації	17	3	3	-	-	11	18	1	1	-	-	16
Разом за змістовим модулем 2	75	15	15	-	-	45	72	4	4	-	-	64
Усього годин	150	30	30	-	-	90	150	8	8	-	-	134
Підсумкова форма контролю	екзамен											

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Системний підхід до управління організацією в умовах ринкової трансформації економіки	11,5
2	Еволюція теоретичних концепцій організації	11,5
3	Система управління організацією: зміст, завдання та напрями вдосконалення	11
4	Організаційні концепції людських стосунків	11
5	Імідж організації як фактор її конкурентоспроможності	11,5

6	Аналіз внутрішнього середовища та конкурентні можливості організації	11,5
7	Структура організації як чинник забезпечення її ефективності	11
8	Концептуальні підходи до формування організаційної культури	11

Тематика індивідуальних завдань

Назва теми
1. Модель організації як елемент механізму координації її діяльності.
2. Етапи розвитку організації у контексті теорії життєвого циклу.
3. Сучасна організаційна парадигма: сутність, значення, зміст, практична спрямованість.
4. Управління підприємствами різних організаційно-правових форм.
5. Системний підхід до управління організацією в умовах ринкової трансформації економіки.
6. Державне регулювання та підтримка організацій.
7. Система управління організацією: зміст, завдання та напрями вдосконалення.
8. Системна модель управління організацією як відкритою системою.
9. Використання принципів ефективного менеджменту в процесі управління організацією.
10. Еволюція теоретичних концепцій організації.
11. Класична школа теорії організації Ф.Тейлора.
12. Адміністративна школа А.Файоля.
13. Організаційна школа Г.Урвіка.
14. Теорія організаційного потенціалу І.Ансоффа.
15. Організаційні концепції людських стосунків.
16. Імідж організації як фактор її конкурентоспроможності.
17. Концептуальні підходи до формування організаційної культури.
18. Вплив організаційної культури на ефективність організації.
19. Сучасна українська організаційна культура: джерела та основний зміст.
20. Роль персоналу у досягненні ефективної діяльності організації.
21. Особливості управління персоналом на різних стадіях життєвого циклу організації.
22. Вплив кадрової політики на формування організаційної культури.
23. Проблеми формування активної кадрової політики в організації.
24. Система ділової оцінки управлінського персоналу організації.
25. Планування та розвиток кар'єри в сучасній організації.
26. Управління організаційною поведінкою персоналу організації.
27. Модель управління організацією у стані кризи.
28. Організаційні комунікації як інструмент координації діяльності підрозділів організації.
29. Наукова організація праці в апараті управління на сучасному етапі.
30. Впровадження сучасних управлінських технологій в організації.
31. Управління внутрішнім середовищем організації у сучасних умовах.
32. Аналіз внутрішнього середовища та конкурентні можливості організації.
33. Управлінський вплив на зовнішнє середовище організації в умовах нових економічних відносин.
34. Сутність та етапи організаційного проектування.
35. Концептуальні підходи до проектування організаційних форм управління.
36. Переваги та недоліки традиційних організаційних форм управління.
37. Оптимізація організаційної структури управління підприємством.
38. Оцінка ефективності організаційних форм управління.
39. Перспективи розвитку організаційних утворень.
40. Типологія організаційних культур.
41. Характеристика типів культури за ознакою конкуруючих цінностей.
42. Корпоративна культура та її роль у реалізації стратегії організації.
43. Оцінка ефективності діяльності системи управління організацією.
44. Резерви та фактори підвищення ефективності управління організацією.
45. Структура організації як чинник забезпечення її ефективності.

46. Формальна та неформальна організаційна структура.
47. Сучасні підходи до побудови організації.
48. Наукова організація праці в апараті управління організацією на сучасному етапі.
49. Формування інформаційної системи організації на основі створення АРМ та шляхи її вдосконалення.
50. Система комунікацій організації як чинник ефективності управління.
51. Інформаційне забезпечення управлінського процесу та шляхи його удосконалення.
52. Сучасні технології управління ризиками в діяльності організації.
53. Управління процесом адаптації організації до ринкових умов господарювання.
54. Типи ОСУ організацією та їх відповідність організаційно-правовим формам підприємництва.
55. Діагностика системи управління організацією в сучасних умовах.
56. Управління ризиком: сучасні теорії та практичний досвід організацій.
57. Управління організацією у кризових ситуаціях.
58. Управління конкурентоспроможністю організації.
59. Теорія та практика культури управління вітчизняними організаціями.
60. Управління процесом організаційних змін підприємства у кризових ситуаціях.

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять використовуються традиційні та інтерактивні методи навчання:

- Метод 1 – лекція-візуалізація;
- Метод 4 – семінар-дискусія;
- Метод 5 – семінар-діалог;
- Метод 6 – виконання індивідуальних науково-дослідних завдань;
- Метод 7 – аналіз і рішення ситуативних професійних завдань (Case study);
- Метод 8 – робота з тестами;
- Метод 9 – робота в групах;
- Метод 10 – проектна діяльність з використанням мультимедіа;
- Метод 11 – ділові ігри;
- Метод 12 – дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Види та форми контролю. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, експрес-опитування, рольовий тренінг, аналіз виробничих ситуацій, індивідуальні завдання) відповідь студента та ін. Формою підсумкового контролю є **екзамен**.

Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- МО 1. фронтальне опитування;
- МО 2. індивідуальне опитування;
- МО 3. презентація результатів виконання індивідуальних завдань (творчих, розрахункових, аналітичних); -
- МО 4. презентація результатів виконання командних завдань;
- МО 6. ділові ігри;
- МО 8. есе;
- МО 10. розв'язування практичних ситуацій;
- МО 11. тестування;
- МО 12. тематичні контрольні роботи;
- МО 13. модульні контрольні роботи;
- МО 14. підсумковий контроль – екзамен.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, участь у конференції, студентській олімпіаді, лікарняний лист).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Політика щодо визнання результатів, здобутих шляхом неформальної освіти. Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у системі формальної освіти)» у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол № 109 від 28 березня 2022 року, <https://www.chnu.edu.ua/media/Zaykf41y/polozhennia-pro-vzaiemodiiu-formalnoi-ta-neformalnoi-osvity.pdf>) допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів (додатково 10 балів до підсумкової оцінки) при наявності сертифіката (свідоцтва тощо), отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем, охоплених змістовим наповненням курсу.

Критеріями оцінювання є:

- при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;
- при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Уміння
«5» (відмінно) А (90-100 балів)	Здобувач має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни. Засвоїв організаційні закони; принципи і правила, необхідні для вироблення сучасного організаторського мислення; особливості раціональної комбінації та сполучення для досягнення конкретної мети різних елементів у цілісній утворення; системні концепції з метою виявлення та реалізації організаційних резервів удосконалення діяльності. Досконало знає основну літературу з теорії організації. Ознайомився з додатковою літературою, рекомендованою програмою. Засвоїв зв'язки методів і засобів управління із законами, закономірностями та принципами організації, а також їхню роль в управлінні організацією.	Вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою. Вміє використовувати довідники, довідкову літературу, грамотно викладати програмний матеріал. Дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання. Демонструє навички творчого мислення, наукового прийняття рішень у процесі управління організацією.

«4» (добре) В (80-89 балів) С (70-79 бал)	Здобувач показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їх поповнення і оновлення в процесі подальшого навчання і професійної діяльності. Засвоїв основні завдання теорії організації в умовах ринкової трансформації національної економіки. Опрацював основну літературу, рекомендовану програмою, а також вказівки, рекомендації, положення та інші програмні матеріали.	Успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без істотних зауважень. Вміє використовувати на практиці програмні знання, розв'язувати проблемні ситуації, що виникають у господарській діяльності організацій.
«3» (задовільно) Д (60-69 бали) Е (50-59 балів)	Здобувач має знання лише основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю. Ознайомлений з основною літературою, рекомендованою програмою. Допускає помилки у відповідях на теоретичні запитання дисципліни і при виконанні практичних завдань, але володіє необхідними знаннями для виправлення помилок під керівництвом викладача.	Виконує практичні завдання в межах програмних вимог. Допускає неточності і помилки при розв'язанні виробничих ситуацій. Не володіє навичками системного обґрунтування запропонованих рішень у діяльності організації. Виявляє труднощі при застосуванні знань на практиці.
«2» (незадовільно) Фх (35-49 балів) Ф (0-34 бали)	Здобувач не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни. Допускає грубі помилки у відповідях. Має недостатні знання для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	Не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання або допускає принципові помилки у їх виконанні. Демонструє невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

8. Рекомендована література

Основна

1. Білявська Ю.В., Микитенко Н.В. Теорія організації: підручник. Київ: КНТЕУ, 2019. 424 с.
2. Гончарова М.Л. Теорія організації: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 134 с.
3. Монастирський Г.Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: Крок, 2019. 368 с.
4. Петрович Й.М. Теорія організації: підручник. Львів: Магнолія-2006, 2013. 336 с.
5. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б., Кундицький О.О. Теорія організації: підручник. Львів: Новий Світ-2000, 2013. 175 с.
6. Теорія організації: навч. посібник / В. В. Приходько, В. І. Прокопенко, Т. 33 В. В. Малий та ін. За ред. І.В. Шереметьєвої. Д.: Національний гірничий університет, 2016. 258 с.
7. Терещенко Т.В. Теорія організація: навч. посіб. Хмельницький: ХУУП, 2015. 335 с.
8. Теорія організації: Менеджмент: збірник тестових завдань. Укл.: Антохов А.А., Галушка З.І., Запихляк В.М., Поченчук Г.М., Терлецька Н.М., Терлецька Ю.О. та ін. / За ред. Галушки З.І., Поченчук Г.М. Чернівці. ЧНУ. 2021. 203 с.
9. Терлецька Н.М., Терлецька Ю.О. Практикум з менеджменту: навч. посібник. Чернівці: Технодрук, 2021. 144 с.
10. *Менеджмент і адміністрування: підручник для бакалаврів* / Колектив авторів: к.е.н., доц. Терлецька Н.М.; д.е.н., доц. Антохов А.А.; к.е.н., доц. Терлецька Ю.О.; к.е.н., ас.

Грунтковський В.Ю.; д.е.н., доц. Поченчук Г.М.; к.е.н., доц. Запукхляк В.М.; к.е.н., доц. Кравець В.І.; к.е.н., доц. Сторощук Б.Д.; к.е.н., доц. Заволічна Т.Р.; к.е.н., ас. Клевчик Л.Л. Чернівці: 2022. 370 с.

Допоміжна

1. Бай С.І. Менеджмент організації: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2014. 180 с.
2. Бай С.І. Розвиток організації: політика, потенціал, ефективність: монографія / С.І.Бай. К.: КНТЕУ, 2009. 280 с.
3. Бідняк М.Н. Організація управління: навч. посіб. К.: А.С.К., 2013. 176 с.
4. Гліненко Л.К. Стратегічне управління розвитком бізнес-систем в економіці України: монографія. Львів: Новий світ-2000, 2012. 776 с.
5. Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством: теорія та практика: навч. посіб. 3-є вид., без змін. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.
6. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту: підручник. К.: Академвидав, 2015. 464 с.
7. Менеджмент організацій: підручник / Л.І.Федулова, І.В.Сокирник, В.В.Стадник, М.А.Йохна / за ред. Л.І.Федулової. К: Либідь, 2003. 448 с.
8. Теорія організації: підручник /Г.Р.Латфуллин, А.В.Райченко. 2012.282 с.
9. Терлецька Ю.О. Циклічність організаційного розвитку в контексті теорії криз. *Наукова спадщина Йозефа Алоїза Шумпетера і сучасність: погляд із минулого в майбутнє: матеріали III Міжнародної Шумпетерівської конференції.* (м.Чернівці, 21-22 жовтня 2016 р.). Чернівці: ЧНУ, 2016. С.73-75.
10. Терлецька Ю.О., Терлецька Н.М. Чинники формування життєздатності суб'єкта господарювання в контексті теорії сталого розвитку: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові інструменти сталого розвитку економіки». м.Чернівці, 20 березня 2018 р. Чернівці: ЧНУ, 2018. С.210-213.
11. Терлецька Ю.О. Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємств олійно-жирового комплексу в умовах невизначеності зовнішнього середовища. *Економіка та суспільство*. Вип. № 14. 2018. С.533-538
12. Терлецька Ю.О. Чинники забезпечення ефективності механізму управління сучасним підприємством. *Інфраструктура ринку*. Вип. № 27. 2019. С.228-232.
13. Терлецька Ю.О. Інноваційні технології як елемент антикризового управління підприємствами олійно-жирового комплексу в умовах економічної нестабільності. *Молодий вчений*. Вип. № 2(66). 2019. С.647-650.
14. Терлецька Ю.О., Блауш Л.С., Терентяк Д.П. Формування концепції розвитку підприємства на засадах ситуаційного управління. *Молодий вчений*. Вип. № 1(77). 2020. С.265-269.
15. Терлецька Ю.О. Клієнтоорієнтованість як чинник формування рівня зрілості системи менеджменту підприємства. *Молодий вчений*. 2022. №7 (107). С.101-104.
16. Терлецька Ю.О. Забезпечення життєздатності промислового підприємства: управлінський аспект. *Наукові інновації та передові технології*. Випуск № 7 (21). 2023. С.151-158.

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна служба статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України – <http://www.minfin.gov.ua>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інформаційний сервер про Україну – www.uazone.net
4. Консорціум економічних досліджень – www.eurasia.org/eerc/kiev/EERC
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова – www.uceps.org

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>